

# ЙОН ЛУКА КАРАДЖАЛЕ НЕДЕЛНА ПОЧИВКА

Превод от румънски: Гергана Стратиева, 2004

[chitanka.info](http://chitanka.info)

Рядко се случва един дълго подготвян гуляй да излезе сполучлив, докато случайният, набързо стъкмен, почти винаги е хубав.

Защо ли, защо ли е така? Не трябва постоянно да си блъскаме ума и да философстваме, да търсим причината за всяко нещо... Достатъчно е да констатираме как стават нещата и от тази констатация да извлечем поука: дори на отдавна подготвян гуляй да не отиваме с големи надежди за веселба, нито пък да се колебаем, когато неочаквано ни се удаде случай за гуляй; да отиваме на драго сърце, ако нямаме някоя по-сериозна работа, казвам по-сериозна, защото в нашия кратък и отруден живот дори гуляят не е нещо толкова несериозно, както казват някои мъдреци, едни от които са проклети, а други са лицемери.

Така поне мисля аз и затова оная вечер прекарах толкова добре.

Миналият четвъртък, понеже нямах работа, към седем вечерта се разхождах по Каля Викторией и гледах как сноват насам-натам каляски, файтони, автомобили: хора, елегантност, изобилие... каквото рядко се вижда дори в най-проспериращите градове. И си казвах: кои са тия, които от известно време са измислили, че в страната се шири беднотия, че животът бил поскъпнал и сме били застрашени от аграрна криза? Какви глупаци!

Докато си мисля така, ето че се сблъскам с моя приятел Костика Паригориди, който, противно на познатия му от всички характер, сега има вид на унил човек.

— Моншер — казва ми той, — жена ми отиде с децата на село, при роднини, чак в Мусчел... Аз не исках да отида. Първо, мързи ме да отида толкова рано, после, право да ти кажа, не обичам патриархалните веселби. Аз съм си гражданин... обичам града... ааа... не в празник и не в неделя. Не съм виждал нищо по-грозно от голям град през неделната почивка! Всички магазини със спуснати кепенци, като заспали очи... Какво спане! Навсякъде затворено!... Да искаш да се обесиш, няма откъде да си купиш въже... Тази липса на дейност, на живот, на търговско движение ме потиска, кара ме и мен на сън; пък не мога и да спя, сякаш ме е хванало безсъние... И като гледам цялата тази просташка парвенющина, тия елегантни простаци, които се разтакават безсмислено на гумените си колела... През главата ми минават най-различни опасни мисли... От един час скитам, дано срещна някой приятел... Сякаш са потънали в земята!

— Ето — казвам му, — срещна мене.

— Добре, че те срещнах! Проклетата да бъде тая неделна почивка!

— Драги Костика, признавам, че неделният град не е тъй хубав както през работния ден; и на мен ми действа тягостно като на теб... Но нека помислим за хората, които се трудят цяла седмица от сутрин до късна вечер. Не им ли трябва един ден почивка?

— Да — отвърща приятелят ми, — но вместо да си почиват, стъпалата им се подбиват от скитане и зяпане цял ден и вечер са капнали от умора.

— Да, но са се поразведрили... позабавлявали са се.

— Да, напили са се!

— Ами какво да правят? Да четат Давидовите псалми ли?... И после, позволи ми да ти кажа, че ми е мъчно, като те чувам да говориш така за трудовия народ, ти, който си със съвременен дух, една такава хуманна душа... И то само защото ти е скучно! Да предположим, че народът се напива... Е?... Сякаш...

— Разбирам какво искаш да кажеш!

— Тогава?

— Не зная, моншер, но съм отегчен като кученце, което е забравено от господаря си вкъщи. Иде ми да вия от скука... Ти зает ли си?

— Не, нямам никаква работа.

— Къде ще вечеряш?

— Безразлично къде.

— Искаш ли да вечеряме заедно?

— Точно това искам.

— Къде ще кажеш?

— Където ти искаш.

Тръгваме двамата надолу. Костика гледа кепенците на магазините и постоянно мърмори. Пред „Капша“ срещаме друг приятел; почти го реквизираме без много приказки; на кръстовището на булеварда — още двама приятели; замъкваме и тях; пред руската легация — още един; пленяваме го... Много интересно! Всички — много отегчени от неделната почивка. Но колкото компанията ни нараства, толкова по-бързо досадата се изпарява! И шестимата ние — все хора с добро социално положение — стигаме, почти в добро настроение, у „Йордаке“ на Ковач.

Горе на терасата...

— Господа — казва Костика, — трябва да знаете, че благодарение на щастливата случайност, че ви срещнах, от главата ми изчезнаха едни черни мисли. Ако не бях срещнал преди малко бате Янку, както бях отегчен, щях да ида право на гарата да се хвърля под първия влак, който ми попадне. Благодаря ви! Вие спасихте живота на бащата на децата на съпругата ми, която утре, в Къмпулунг, щеше да прочете в „Универсул“ за още едно ново трагично самоубийство на спирка Б.М.! Така че щастливият факт, че ви срещнах, се съчетава с не по-малко щастливия факт, че днес е именният ми ден. Свети Константин и Елена ни задължават — мене — да ви помоля, а вие — да приемете, аз да почерпя тази вечер.

Всички го целуваме и един през друг му пожелаваме:

— За много години, Костика! Желая ти здраве, щастие и радост... и да бъдеш щастлив свекър, драги Костика!

После му се извиних, че съм пропуснал да го поздравя, тъй като никога не държа сметка на светците, понеже не спадат към законните предписания за неделната почивка.

Костика се обръща назад и весел, както винаги, вика:

— Момче! Аперитиви, листът с менюто и разхладителни по места! Веднага!

Знам, че прекарахме добре!...

Какъв гуляй! И ако трябва да бъдем справедливи, трябва да признаем, че Костика плати двойно импровизирания гуляй: с пари и с духовитостта си. Какво сладкодумие, каква богата реч! От време на време, като виждаше пълните ни чаши, оставени да „поизстинат“, вдигаше чаша и се провикваше:

— Долу неделната почивка!... Да работим!... Работете, господа!

И ние, споделяйки неговото мнение, работехме усърдно... Каква детайлност само! Пет часа без прекъсване, без почивка!

На ранина, когато лястовиците се будеха... Плаща! Аперитиви 18, вино в лед 8, шампанско 12, цигари 22... и пет пъти кафе с ром.

Много — как бих могъл да изразя с най-изискани, тоест с най-подходящи термини, — много... втасали, слизаме хубаво, но омълчани и мълчанието ни, без да е злоещо, все пак е тържествено... Съсредоточаваме се в себе си.

Стигаме долу, дето неколцина задрямали кочияши дебнат ранните си жертви. Спираме малко и вдишваме здравословния прах, вдиган към небосвода от общинските метачи.

Костика, след едно героично усилие, пита:

— Дде’тиваме?

Един момент всички разсъждаваме... Аз свивам рамене. Другите също.

— Коч’яш!

И двама по двама се настанихме хрисимо в три файтона. Аз и Костика поемаме начело. Сега аз питам Костика:

— Дде’тиваме?

Костика свива рамене, после ме целува; отвърщам му със същото.

От Ковач поемаме вдясно, по Шелари; от Шелари пак вдясно по Липискини; от Липискини отбиваме вляво. Костика ме целува и казва:

— Ного си сс’адък ба’Янку!

— Съ’сем съм кашкан, Костика!

— Са’тка каша си ти, ба’Янку!

И се размиваме... И като понечи пак да ме целуне, не зная как го направи, та ми бутна шапката и тя изхвъркна назад от файтона към Йордаке.

— Кчияш’апката на ба’Янку!

Спираме. Кочияшът ми донеся шапката. Костика ми я слага на главата и ми я нахлупва, да не хвъркне пак... И пак го удряме на смях... И пак се целуваме с’атко.

Но къде се намираме? По булевард „Колцей“ близо до площад „Викторией“.

— ’дде’ тиваме, бре, г’ведо? Знаеш ли — пита Костика кочияша.

— На млекарницата<sup>[1]</sup>, господине. Как да не зная?

— Е, б’аво! — отговаря му Костика и се обръща към мене: — Виж ква убава идея има г’ведото!

Но другите два файтона не се виждат зад нас.

— И’нивириа ни, по’леците му с по’леци, ба’Янку! Въздухът на шосето ни ободрява. Стигаме в млекарницата. Пълна е!

Там ни чакат четиримата ни приятели, стигнали преди нас през Каля Викторией; те не можеха и да си помислят, че сме им изменили като някакви подлеци.

Пийваме на крак чаша шампанско и прочее, и прочее!!!

Съмва се... Лястовиците са отишли на лов... Влизаме пак в столицата и търсим къде да изпием по едно шварц кафе с хубав коняк... Намерихме... Много е светло... И голяма навалица... Произшествие?... Да се обадим в Бърза помощ!... Приближаваме се...

Един гражданин седи на бордюра на тротоара и не иска да стане въпреки настояванията на стражаря.

— Какво има? — питам стражаря.

— От неделната почивка е, господине: не може да върви. Трябва да го махна оттук, да не го сгази някой файтон... Хайде ставай!

И се опитва да го вдигне. Гражданинът не го държат краката, изплъзва се от ръцете на пазителя на реда и отново сядва на мястото си. Заглеждам го отблизо... Познавам го... Един много способен словослагател, възрастен и много свестен човек. Казвам му:

— Ставай, моншер, не бива да се излагаш така... Сериозен човек си, глава на семейство.

— Ами! Да ти... главата! — отвърща ми той.

— Съжалявам! — добавям аз, — не си разбрал добронамерения ми съвет.

— Разбрах, разбрах, ама искам да зная къде ще намерим сега шкембе чорба?

— На тебе сега ти трябва едно шварц кафе с хубав коняк! Не знаеш колко добре ще ти подейства!

— Глупости!... Пих шварц в „Капша“... Шкембе чорба! Чуваши ли?

И Костика, възхитен от думите му, казва:

— Ба'Янку, шкембе, значи!... Знаеш ли, идеята му е добра! Хайде на шкембе чорба!

Качихме гражданина на файтона и поехме към пазара. По пътя той спи дълбоко в ръцете на Костика.

— Виж на какъв хал е! — казва Костика. — Ето ти злополучните резултати от неделната почивка!

— Драги Костика, все пак нашите хора имат нужда от почивка — възразявам му аз, — неделна почивка, след толкова умора... Пък и всички, всички сме... порочни.

И следователно всички отидохме в халите да изтрезняваме.

Истина е, че добре подправена с лютива чушка шкембе чорбата в някои случаи превъзхожда кафето с хубав коняк... Кара те съвсем да изтрезнееш!

След шкембе чорбата, към седем часа, в разгара на пазара, забелязваме, че нашият словослагател е изчезнал.

— Изневери ни! — казва Костика. — Твоят приятел е един подлец!

Но неизрекъл още думите си, ето го моят приятел — измит и спретнат колкото е възможно... Бил в бръснарницата.

— Е, къде ще отидем сега? — пита Костика.

— Аз — отговаря нашият човек — отивам в печатницата... След неделната почивка почваме работа в седем... Аз съм началник на група, не мога да отсъствам.

Извини ни се, ако се бил държал непристойно, благодари ни за почерпката и отиде на работа.

Ние почнахме по-отрано обема в млекарницата... та до вечерта.

---

[1] Известни и много посещавани млекарници извън града, където може да се консумира всякаква храна и алкохол, бел.пр. ↑

**Издание:**

Еволюция на смеха II. Сборник хумористични разкази

Съставител: Дияна Николова, Пламен Мавров

Дизайн на корицата: Борил Караиванов

Предпечатна подготовка: Петър Мавров

ИК „Кронос“, 2004

ISBN 954-8516-87-X



# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.